

Avatud Eesti Fond 2012
Ellu viidud ja toetatud algatused

Tallinn 2013

Kuulama hakkamise aasta

Mall Hellam

Avatud Eesti Fondi juhataja

Aasta 2012 jääb Eesti mõtteloos meelde kodanikuaktiivsuse uue laine aastana. Valitsuse suutmatus kuulata ACTA-vastaseid, Reformierakonna rahastamiskandaal, lisaks üle-eestiline meditsiinitöötajate streik ning aasta lõpus Rahvakogule teed sillutanud Harta12 on mõni näide, kus eestimaalased demonstreerisid oma valmisolekut astuda riigivõimuga senisest ärksamasse dialoogi ning nõudsid valitsejalt senisest suuremat kodanike tahtega arvestamist.

Sotsiaalselt tundlikuna jätkas ka Avatud Eesti Fond. Kuigi 2012. aastal sai miljoni euro eest tuge ühtekokku ligi sadakond ettevõtmist, jäävad möödunud aastat iseloomustama ennekõike need algatused, millega soovisime edendada vastutustundlikku valitsemist ning samas juhtida ühiskonna tähelepanu demokraatia valupunktile ja nende ühisele lahtiharutamisele.

Võimu ja kodanike vahelise aina süveneva võõrandumise vähendamisel sai olulisemaks mõisteks kaasamine. Et eelmisel kevadel liitus Eesti avatud valitsemise rahvusvahelise initsiatiiviga, siis andsime inimeste senisest suuremat kaasatust silmas pidades hoo sisse vabaühenduste ja valitsussektori esindajatest koosnevale ümarlauale, mis aitaks vabakonnal ja riigivalitsejatel ühist keelt leida ning avatud valitsemist mõtestada ja sisuga täita.

Ühtlasi pöördusime ülemaailmse demokraatiapäeva eel kogu Eesti avalikkuse poole, et koguda ideid ja ettepanekuid, mida teha ja kuidas toimida, et elu ja ühiskonda paremaks muuta. Meie sõnum oli, et kõigil on võimalus

kasutada oma häält ka valimiste vahel ja pidevalt. Laekunud paarsada ideed, mida demokraatiapäeval nägi poolel tuhandel ekraanil üle Eesti alates ühistranspordist kuni kaubanduskeskusteni, edastasime ka rahvaesindajatele.

Et peame tööd noortega äärmiselt oluliseks ning toetasime aasta jooksul mitut noorte enda vahvat algatust keskkonnast heategevuse ja kultuurini, andis demokraatiapäev hea võimaluse noortel siingi sõna sekka öelda: korraldasime väitlusi ja arutelusid enam kui poolesajast koolis üle Eesti kokku 3000 noorele.

Varasügisel toimunud Avatud Ühiskonna Foorumil keskendusime majanduskriisis vaevlevas Euroopas aina jõulisemalt pead tõstvale populismile. Selgeks oli saanud, et populismi ja poliitika üle on Eestis seni vähe arutletud: siiani oldi populismist räägitud kui millestki mustvalgest, kuid sellelgi on erinevad varjundid. Oleme osa Euroopast ja peame end hoidma kursis sellega, mis toimub meie ümber ja mujal, kus äärmuslased ongi võimu juurde saanud, niisamuti peame üheskoos tundma õppima neid märke, mis viivad just äärmusliku populismini, ning neid ennetama.

Foorumi järel oli hea meel esitleda esmakordset võrdlevat uuringut populistlikest strateegiatest Eestis, Lätis ja Leedus. Usun, et nii tänu foorumile kui ka uuringule sai populism avalikes aruteludes senisest äratuntavamaks ja omandab debattides veidi analüütilisema varjundi kui lihtsalt üks verbaalne malakas, millega poliitilist rivaali rünnata.

Jätkasime juba populaarseks saanud loengusarjaga „Venemaa hääled“, et anda hääleõigus neile, kes seda oma kodumaal peameedias teha ei saa. Analüüsisime poliitiliste ja inimõiguste olukorda Venemaal tuntud vene mõtlejate, kodanikuaktivistide ning inimõiguslaste käsitluses. Tallinna külastasid Sahharovi mõttevabaduse auhinna laureaat, inimõiguslane Ljudmilla Aleksejeva, tuntud teleajakirjanik Leonid Parfjonov, Avatud Ühiskonna Foorumil üles astunud demokraat Garry Kasparov ja paljud teised.

Et viimased aastad on teravalt meelde tuletanud, et Euroopa vajab sirge selja ja suure teadmistepagasiga liidreid, kes oskaksid omavahel koostööd teha, liitusime

üleeuroopalise tuleviku liidrite algatusega FutureLab Europe – noorte eurooplaste nõukoda. Selle raames võimaldasime kolme tegusal noorel – Jevgeni Krištafovitsšil, Ivan Lavrentjevil ja Taavi Mikkeril – tutvuda Brüsselis lähemalt Euroopa Liidu otsustusprotsessidega ja suhelda rahvusvaheliste poliitikakujundajatega. Kõik selle nimel, et nii kodus kui ka koos oma uute kolleegidega aidata üheskoos arendada ja süvendada Euroopa ühtekuuluvustunnet, identiteeti ja väärtusi.

2012. aastal lõppes ka meie mitmeaastane Kriisiprogramm, millega turgutasime majanduskriisi tagajärgedest toibuvaid kodanikuühendusi.

Üks viimaseid suuremaid algatusi oli ETNA Mikrokrediit, mille kümme laenugruppi asusid pakkuma ettevõtlusalast koolitust ja mikrolaenu maapiirkondades elavatele ettevõtlikele naistele. Loodan, et nii väärt algatus suudab tulevikus ka meie toeta iseseisvalt edasi elada ja laieneda.

Lisaks võitsime konkursi, millega sai Avatud Eesti Fondist Euroopa Majanduspiirkonna toetuste Vabaühenduste Fondi asjade ajaja Eestis ja mis võttis eesmärgiks demokraatlike väärtuste, sh inimõiguste edendamise ja vabaühenduste eestkostesuutlikkuse parandamise. Esimesed algatused valiti välja 2013. aasta algul.

2012. aasta oli Avatud Eesti Fondile ka tuleviku lahti- ja ümbermõtestamise aasta. Oma strateegiliste suundade debattide tulemusena pühendume 2013. aastast enam kahele suunale – avatud ja läbipaistvale valitsemisele ning põhiõiguste ja sotsiaalse sidususe edendamisele.

Soovime endiselt olla ühiskondlike muutuste genereerija ja avatud ühiskonna eestkõneleja ning soovime nii täna kui tulevikus panna oma õla alla neile uuenduslikele ja olulistele ideedele, mis suurendavad otsustusprotsesside avatust, ergutavad kaasavat dialoogi ja edendavad inimväarikat elukeskkonda nii meil kui mujal.

Avatud Eesti Fondi ellu viidud ja toetatud projektid 2012. aastal

Avatud valitsemine		
E-Riigi Akadeemia	Avatud valitsemise partnerluse (AVP) võrgustiku koordineerimine	11 538
	Projekt „Building on International Best Practices to Enhance e-Learning in Albania“	5 285
Korruptsioonivaba Eesti	Eesti kohtusüsteemi usaldusväärse uuring	16 565
	Tegevustoetus 2012–2014	48 390
Poliitikauuringute Keskus Praxis	Meie raha, www.meieraha.eu	32 975
	AVP strateegiakoosolek Londonis 6.–7. veebruarini 2012	921
	AVP aastakoosolek Brasiilias 17.–18. aprillini 2012	2 052
Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus	Lennart Meri konverents	2 500
Tallinna Ülikool	Võrdlev uuring „Populism Balti riikides“	18 115
Avatud Eesti Fond	Arutelusari „ Venemaa Hääled “	31 641
	XVII Avatud Ühiskonna Foorum populismist	23 086
	Ümarlaud „Avatud ühiskond ja selle väljakutsed tänapäeval“	5 351
	Eesti kodanikuühenduste hetkeseisu ja tulevikuvajaduste kaardistamine	3 629
	Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega	10 502
	KOKKU	212 550

Inimõigused ja sotsiaalne õiglus		
Eesti Gei Noored	Tegevustoetus 2012. aasta augustist 2013. aasta augustini	35 758
Eesti Inimõiguste Keskus	Arendustoetus 2012. aasta märtsist 2013. aasta veebruarini	45 341
MTÜ Ethical Links	Seminar „Palestiina ja Lähis-Ida rahuprotsess“	3 500
Mõttekoda ABV Keskus	Uuring „Venemaa ja Valgevene majanduslik kohalolek Balti riikides“	2 000
Perede ja Laste Nõuandekeskus	Lapse Huvikaitse Koja huvikaitse suutlikkuse tõstmine	17 229
Avatud Eesti Fond	Koosmeel 2012	2 787
	XVI Avatud Ühiskonna Foorumi kogumik „ Kas kosmopoliitne kommunikatsioon ja globaliseeruv maailm ohustavad rahvuskultuure? “	2 144
	Ukraina uurivate ajakirjanike visiit Eestisse 29.–30. novembrini 2012	2 490
	Kolmas sektor ja meedia: teavitustöö ja infomaterjalid	11 275
	Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega	5 526
KOKKU	128 050	

Noored ja kodanikuharidus		
Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Selts	EUSTORY võrgustiku rahvusvaheline noorteseminar Eestis 22.–29. septembrini 2012	12 000
Eesti Väitlusselts	Demokraatiapäev 2012	4 408
Network of European Foundations	Noorte eurooplaste nõukoda <i>FutureLab Europe</i> 2011–2013	48 591
SA Unitas	„World Memory Film Project“ esimene etapp	10 000
Jevgeni Krištafovitsš	Osalemine FutureLabi avafoorumil Brüsselis 16–22. septembrini 2012	411
Ivan Lavrentjev	Osalemine FutureLabi avafoorumil Brüsselis 16–22. septembrini 2012	411
Taavi Mikker	Osalemine FutureLabi avafoorumil Brüsselis 16–22. septembrini 2012	411
Avatud Eesti Fond	Vene ühenduste mentorprogramm II	1 696
	Demokraatiapäev 2012	4 217
	Noortepoliiticate hindamise pilootprojekt	3 378
	Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega	1 384
	Noortefondi arendus- ja korraldustöö ning projektikoolitused	14 179
KOKKU		101 086

Noortefond		
Artjom Poljak	Eesti noorte rokkfestival	1 500
Eva Üprus	Inglipuu	755
Gea Roost	Teeme laste turvakodule head	948
Gerli Paju	Sütevaka keskkonnakuu	490
Kaija-Liis Lattik	Noored Kultuuris(t)	560
Urmet Haas	100 puud	1 675
KOKKU		5 928

Kriisiprogramm		
Eesti Juristide Liit	Tasuta õigusabi „Õigusring II“	15 600
MTÜ Anaku Nunu	Dokumentaalfilm „Varesesaare venelased“	10 000
MTÜ Eesti Omastehooldus	Projekt „Sina tead, räägi mulle ka!“	17 000
MTÜ Eluliin	Noorte naiste ja emade tulevik	14 668
MTÜ ETNA Eestimaal	ETNA Mikrokrediit naisevõtluse toetamiseks maapiirkondades	240 197
MTÜ Lapsele oma kodu	Ida-Virumaa sotsiaalvõrgustiku teenus kriisis olevatele peredele	15 000
MTÜ Lootuse Küla	Lootuse küla rehabilitatsioonikeskuse jätkusuutlikkuse tagamine ning ennetustöö	8 232
SOS Lasteküla Eesti Ühing	Peretugevdamise programm riskiperedele Narva linnas	86 274
Avatud Eesti Fond	Kriisifondi administreerimine	13 992
KOKKU		420 963

EMP toetuste Vabähenduste Fond		
SOS Lasteküla Eesti Ühing	Starditoetus koostöök organisatsiooniga SOS Villages Norway	1 000
Eesti Puuetega Inimeste Koda	Starditoetus koostöök organisatsiooniga Unge Funksjonshemmede	744
Eesti Naisuurimus ja Teabekeskus	Starditoetus koostöök Oslo Ülikooli Souuuringute Keskusega	710
Eesti Agrenska Fond	Starditoetus koostöök organisatsiooniga ASVO Notteroy AS	973
Avatud Eesti Fond	Vabähenduste Fondi ettevalmistamine	11 942
	Eesti-Norra koostöö demokraatiapäeva tähistamisel	1 683
KOKKU		17 052

Ida-ida: piiriülese koostöö programm		
Asso Prii	Osalemise eksperdina projekti „Financing of Political Parties and Election Campaigns in Central and Eastern Europe“ töökoosolekul Varssavis 3.–5.aprillini 2012	503
Käärt Kaljuvee	Osalemise eksperdina projekti „Financing of Political Parties and Election Campaigns in Central and Eastern Europe“ töökoosolekul Varssavis 3.–5.aprillini 2012	503
Irena Bartels	Osalemise eksperdina seminaril „Open Meeting of East European Midwives“ Prahast 22.–25. maini 2012	520
Silja Mets	Osalemise eksperdina seminaril „Open Meeting of East European Midwives“ Prahast 22.–25. maini 2012	520
Elina Piirimäe	Osalemise eksperdina seminaril „Open Meeting of East European Midwives“ Prahast 22.–25. maini 2012	566
Jane Snaith	Osalemise rahvusvahelisel konverentsil „Deinstitutionalization for Children and Adults with Mental Disabilities“ Sofias 16.–19.juulini 2012	841
Airi Ilves	Osalemise rahvusvahelisel konverentsil „Deinstitutionalization for Children and Adults with Mental Disabilities“ Sofias 16.–19.juulini 2012	841
Pille Vaiksaar	Osalemise rahvusvahelisel konverentsil „Deinstitutionalization for Children and Adults with Mental Disabilities“ Sofias 16.–19.juulini 2012	841
Käärt Kaljuvee	Osalemise eksperdina projekti „Financing of Political Parties and Election Campaigns in Central and Eastern Europe“ töökoosolekul Varssavis 25.–27. juulini 2012	302
Uve Poom	Osalemise konverentsil „Human Rights Education through the Teaching of History of the Communist Regimes“ Bukarestis 27.–28. septembrini 2012	678
Kadri Liik	Osalemise eksperdina seminaril „Strengthening critical thinking on accelerating conflict resolution in Moldova through active involvement of international actors“ Varssavis	515

Tiina Naarits-Linn	Osalemine rahvusvahelisel konverentsil „School Dropouts: In Search of the Right Approach“ Sofias 28.–31. augustini 2012	849
Maria-Helena Naarits	Osalemine rahvusvahelisel konverentsil „School Dropouts: In Search of the Right Approach“ Sofias 28.–31. augustini 2012	849
Andrus Aljas	Osalemine rahvusvahelisel konverentsil „Best Fundraising Practices for NGOs in Central and Eastern Europe“ Budapestis 29.–31. oktoobrini 2012	694
Kirstina Mänd	Osalemine eksperdina seminaril „Cross Border Experience – Civil Society: Substance or Substitute“ Ljubljanas 15.–16. novembrini 2012	673
Avo Üprus	Osalemine eksperdina rahvusvahelisel konverentsil „Life-term Prisoners: Opportunities for Correction and Return“ Jerevanis 20.–22. novembrini 2012	671
Viljar Veebel	Osalemine eksperdina konverentsil „The EU, Central and Eastern Europe and Ukraine: Transformation, Prognosis and Perspectives“ Kiievis 15.–17. novembrini 2012	369
Liivi Türbsal	Osalemine eksperdina seminaril „Inclusive Education: From Theory and Policy to Practice“ Bratislavas 3.–6. detsembrini 2012	747
Madli Vahtramäe	Osalemine eksperdina seminaril „Inclusive Education: From Theory and Policy to Practice“ Bratislavas 3.–6. detsembrini 2012	747
Eesti Naabrivalve	Projekt „Development of Community Safety through Engaging Rural Communities“	10 100
E-Riigi Akadeemia	Projekt „Building on International Best Practices to Enhance e-Learning in Albania“	8 686
MTÜ Avatud Vabariik	Projekt „Enhancing the Role of Education in Strengthening Confidence and Cohesion in Multi-Cultural Societies“	15 300
Avatud Eesti Fond	Projekt „Enhancing Mental Health Reform in Armenia“	3 810
	Ida-Ida programmi administreerimine	19 364
KOKKU		69 489

Valgevene tudengite toetusprogramm		
Avatud Eesti Fond	Valgevene tudengite programmi haridus- ja teadusministeeriumi toetus 2012/2013 õppeaastaks	30 132
KOKKU		30 132

2012. aasta KOKKU 985 250